

Economische ontwikkeling in FruitDelta Rivierenland in tijden van de coronacrisis: de visie van de Economic Board

Blijvende aandacht voor innovatie, werkgelegenheid, onderwijs en (om)scholing

De coronacrisis raakt de economie in [FruitDelta Rivierenland](#). Bedrijven in diverse sectoren voelen de impact en er is onzekerheid over de toekomst. Dat ziet ook de [Economic Board](#) van FruitDelta Rivierenland, tien vertegenwoordigers vanuit de samenwerkende O's (ondernemers, overheid, organisaties, onderwijs/onderzoek en ondernemende inwoners) in FruitDelta Rivierenland. Naast hun rol als adviseurs voor de toekenning van subsidies uit het [Regionaal Investeringsfonds](#), zijn de leden van de Economic Board sparringpartners en adviseurs voor de regio. Reden genoeg om hen te vragen naar hun visie op de economische ontwikkeling in FruitDelta Rivierenland binnen de context van de coronacrisis. Daartoe kijken we terug: wat heeft de Economic Board zien gebeuren? En we kijken naar de toekomst: is innovatie de sleutel om door de coronacrisis heen te komen?

Grote contrasten in en tussen sectoren

De Economic Board ziet een groot contrast in de mate waarin de coronacrisis sectoren en bedrijven binnen FruitDelta raakt. Waar de cultuursector harde klappen kreeg, hebben andere sectoren juist profijt gehad van de coronacrisis, zoals de (online) verkoop van consumentengoederen en supermarkten. De recreatie en toerisme sector stond bijna letterlijk van de één op de andere dag stil. Na deze aanvankelijke shock heeft de sector wel kunnen profiteren van de populariteit van het vakantievieren in eigen land. Ook binnen sectoren ziet de Economic Board contrasten. In de agribusiness viel de klap in de sierteelt mee door de verhoogde binnenlandse vraag naar bloemen, terwijl voedselproducenten die aan de horeca leverden tijdelijk hun afzetmarkt kwijtraakten.

Veel ondernemers in FruitDelta Rivierenland zijn geraakt door de coronacrisis

Het [Gelderse corona-ondernemerspanel](#) laat zien dat ruim 60 procent van de respondenten uit FruitDelta Rivierenland een omzetzdaling zag. Daarnaast heeft de coronacrisis impact op de bedrijfsvoering en (toekomstige) werkgelegenheid bij bedrijven. Toch laten de cijfers een iets minder negatief beeld zien dan in andere regio's in Gelderland. De Economic Board schat in dat de verklaring daarvoor ligt bij de relatief grote diversiteit in het bedrijfsleven binnen FruitDelta Rivierenland en de pragmatische aard van de regionale ondernemers: niet bij de pakken neerzitten, maar op zoek gaan naar mogelijkheden om je aan te passen aan de nieuwe situatie.

Blijvende veranderingen

Het thuiswerken neemt een vlucht en daardoor kan vastgoed een andere bestemming krijgen. De digitalisering leidt bovendien tot minder mobiliteit. De online distributiekanaal zullen groeien, met mogelijke consequenties voor het straatbeeld van binnensteden. Recreatie en toerisme in de regio zullen anders gebruikt gaan worden, met meer innovatie, diversiteit en een grotere focus op de bewegingsruimte. De door de coronacrisis toegenomen behoefte aan bewegingsruimte heeft een breder neveneffect op de regio: vanwege de ruimte en centrale ligging van FruitDelta Rivierenland verwacht de Economic Board dat de regio een aantrekkelijker woongebied wordt voor mensen uit de Randstad.

Maatwerk vanuit de overheid van belang

De overheid heeft adequaat gereageerd op de coronacrisis in haar bestaande overlegstructuren. De Economic Board ziet dat de overheid haar best doet om het bedrijfsleven te steunen en ondernemers op de been te houden. Een belangrijke kanttekening in de cultuursector is dat de grotere culturele instellingen hun weg relatief makkelijk weten te vinden naar de overheid ten opzichte van de kleinere. De diversiteit aan bedrijven vraagt om maatwerk in de ondersteuning van de overheid. In sommige gevallen missen de regelingen de aansluiting met de dagelijkse praktijk waarin de bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd. De Economic Board daagt de regionale overheid daarom uit om regelingen specifiek af te stemmen op de mogelijkheden per bedrijf, dat vergt maatwerk. Een eerste stap daarvoor is om proactief het gesprek met individuele bedrijven en het georganiseerde bedrijfsleven aan te gaan door bijvoorbeeld langs te gaan of te bellen.

Vertrouwen en investeringsbereidheid

Of FruitDelta Rivierenland veerkrachtig is en er een lange termijn focus heerst onder de ondernemers, moet nog blijken. Op het gebied van digitalisering en innovatie lopen we als regio achter. Bovendien zijn veel bedrijven momenteel gericht op overleven. Daar schuilt een groot risico. Het vertrouwen en de investeringsbereidheid zijn momenteel door corona lager bij veel ondernemers. Ook in het onderwijs is het voor studenten steeds moeilijker om een stageplek te vinden. Terwijl investeren in innovatie, digitalisering en omscholing juist het verschil kan maken in hoe je als bedrijf de coronacrisis doorstaat. Er liggen kansen omdat de digitale economie versneld heel groot gaat worden, maar er is bij veel bedrijven nog onvoldoende vertrouwen om daar stappen in te maken. Dat zet de toekomstbestendigheid van de regionale economie onder druk.

Innovatie is de sleutel naar een toekomstbestendige regio

Het is een zorgwekkend signaal dat de innovatie impuls bij veel bedrijven in de regio is stilgevallen. Wanneer een bedrijf druk bezig is met overleven, wordt innovatie nu eenmaal meer een bijzaak. Maar het geldt dat nu niet geïnvesteerd wordt, gaat in de nabije toekomst de concurrentiepositie van bedrijven beïnvloeden. Er is nadrukkelijker aandacht nodig voor digitalisering, toekomstige verdienmodellen en de inzetbaarheid van arbeidskrachten. Veel ondernemers zijn daar (individueel) onvoldoende mee bezig. De vraag naar producten en diensten verandert; het is voor bedrijven van belang om ICT meer voor zich te laten werken en het personeel vaardiger te maken in de digitale economie. Samenwerking kan daarin een verschil maken, ook voor het onderwijs is het een uitdaging om (nog) meer flexibiliteit te tonen bij de ontwikkeling van praktijkprogramma's die expliciet aansluiten bij de innovatieve behoeftes van het bedrijfsleven.

Rol voor het Regionaal Investeringsfonds

Er ligt een rol voor de overheid om mee te denken over wat het regionale bedrijfsleven nodig heeft voor innovatiekracht en digitalisering. Het Regionaal Investeringsfonds is bij uitstek een middel om bedrijven daarin te ondersteunen, bijvoorbeeld door een zware wegingsfactor te geven aan (technische) innovaties bij de toekenning van subsidies. De draagkracht van het bedrijf is belangrijk om daarbij in ogenschouw te nemen: ondersteun geen bedrijven waarbij de kans groot is dat zij in de toekomst omvallen. Daarnaast moet kritisch gekeken worden of het Regionaal Investeringsfonds de juiste sectoren betreft. Onderwijs kan bijvoorbeeld een prominentere rol krijgen, want omscholingstrajecten kunnen nieuwe werkgelegenheid creëren. Ga als overheid vooral niet bezuinigen, maar zet de financieringsmiddelen in op pijlers die voor innovatie en werkgelegenheid op de lange termijn kunnen zorgen.

Let een beetje op elkaar

Ter afsluiting roept de Economic Board op om zorgzaam te zijn voor elkaar. De coronacrisis raakt ons allemaal. Zoek elkaar daarom, als partners binnen FruitDelta, proactief op en denk met elkaar mee over innovatieve ideeën en een gezamenlijke toekomst. Houd ook voor ogen wat we tijdens de coronacrisis hebben geleerd. Het verminderde aantal prikkels was voor velen een eyeopener. Houd dat vast.